

Vlaams
Parlement

ingediend op **274** (2019-2020) – Nr. 1
23 april 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Freya Perdaens en Gustaaf Pelckmans

over de impact van de coronacrisis
op het beleidsveld Cultuur

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;

Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;

Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;

Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;

Elisabeth Meuleman, Gustaaf Pelckmans;

Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muylers, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;

Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;

Maike De Rudder, Tinne Rombouts;

Els Ampe, Bart Tommelein;

Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout;

Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Taskforce	4
1.2. Hinderpremie	5
1.3. Noodfonds	6
1.4. Subsidievoorwaarden	7
1.5. Projectsubsidies	8
1.6. Taxshelter	8
1.7. Freelancers	8
1.8. Compensatie van afgelastingen	9
1.9. Kunstenaarsstatuut	9
1.10. Zelfstandigen	9
1.11. Fiscale maatregelen	10
1.12. Compensatiepremie	10
1.13. Overbruggingskrediet	11
1.14. Garantierегeling	11
1.15. Europese maatregelen	11
1.16. Lokaal beleid	12
1.17. Cultureel erfgoed	12
1.18. Cultuurloket	13
1.19. Campagne	14
1.20. Gesco-statuuт	15
1.21. Relancemaatregelen	15
1.22. Visienota Kunsten	15
1.23. Cultuurtoegang	15
1.24. Besluit	16
2. Bespreking	16
2.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie	16
2.2. Antwoordenronde	26
Gebruikte afkortingen	30

Op donderdag 9 april 2020 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over de impact van de coronacrisis op het beleidsveld Cultuur, met Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management.

(Tijdens de commissievergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen. Minister-president Jambon integreerde in zijn toelichting de antwoorden op de vragen die commissieleden hem vooraf hadden bezorgd.)

1. Toelichting

Jan Jambon, minister-president: Ik heb de vele vragen die de leden me voor de vergadering hebben bezorgd, gegroepeerd in thema's.

1.1. Taskforce

De eerste reeks vragen, rond de taskforce, kwamen van CD&V, Groen en Open Vld.

De taskforce werd op mijn vraag opgestart door de administratie Cultuur, Jeugd en Media. De leiding van de taskforce zit bij de kabinetten van mezelf en minister Benjamin Dalle, met ondersteuning van het departement.

Het is nog te vroeg om een totaalbeeld – laat staan een overzicht per deelsector – te geven over de gevolgen van de coronacrisis.

Er werd gestreefd naar een zo breed mogelijke representatie van het culturele veld. De taskforce bestaat uit steunpunten, belangenbehartigers, de administratie en de kabinetten. In wisselende omstandigheden en afhankelijk van de besproken thema's kan de omvang en samenstelling van de taskforce wijzigen. Het is vooral de bedoeling flexibel in te spelen op een steeds wijzigende situatie.

Binnen sectoren lopen er inderdaad bevragingen over de impact van de coronacrisis. Van belang is dat we een gedeeld informatieplatform ter beschikking hebben gesteld, zodat we die info centraal kunnen capteren. Ondertussen is ook al heel wat van die informatie gedeeld.

Dit platform staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een bredere methodologie van het in kaart brengen van de financieel-economische schade op drie sporen: korte, middellange en lange termijn. Dit informatieplatform kan, als daar nood aan is, in de toekomst ook dienen om gericht bevragingen te faciliteren, rekening houdende met diversiteit van de subsectoren. Kunstenpunt is daarbij een van de mogelijke partners. We hebben dat platform nu wel opgericht om de crisis en de financieel-economische schade ervan in beeld te brengen, maar ik kan me voorstellen dat we, wanneer dit achter de rug is, dat platform nog voor andere zaken, zoals directe bevragingen van sectoren of subsectoren, kunnen gebruiken.

Op dit moment wordt de methodologie verfijnd om de schade in kaart te brengen. Want om het nettoverlies te berekenen – en dat is de enige objectieve basis – moeten de minderinkomsten worden afgezet tegen de mindere uitgaven en moeten we daarbij rekening houden met de compenserende maatregelen. Dat is een hele oefening.

We hebben vanaf het begin gezegd dat de subsidies voortliepen. Heel vaak worden er bij subsidies criteria vastgesteld: zoveel voorstellingen, zoveel dit of zoveel dat.

Voor de periode dat de coronacrisis duurt, zullen we de voorstellingen als uitgevoerd beschouwen. Met andere woorden: hun afgelasting zal de subsidie niet beïnvloeden. Dat maakt dat heel veel mensen in organisaties die voornamelijk afhangen van die subsidies, relatief weinig schade ondervinden. Organisaties waarbij die subsidies een minderheid van de inkomsten vormen, hebben relatief meer schade. Dat wordt allemaal goed in kaart gebracht. Gelet op de gevoeligheden en de aard van de informatie die door de actoren gedeeld wordt, is de inhoud van de beraadslaging enkel aan de leden meegedeeld.

Zoals reeds gezegd, is het nog te vroeg om een totaalbeeld, laat staan een overzicht per deelsector, te geven van de effecten van de schade. Op dit moment hebben we een ruwe raming van die totaliteit. We hebben 2019 als referentiejaar. Daarmee moeten we op zich al voorzichtig zijn om de afwijkingen van 2020 in beeld te hebben. Verfijningen volgen snel. Het cijfermateriaal nu brengen is echter voorbarig en zou een onvolledig en dus vertekend beeld geven.

De taskforce zal de effecten van de coronacrisis de volgende weken blijven monitoren. De samenkomsten van die taskforce zijn ad hoc, maar tot hiertoe kwam hij wekelijks samen. Of die monitoring langer moet worden voortgezet, zal worden bekeken in functie van de evolutie en de noodzaak. Dat hangt natuurlijk af van het moment waarop de maatregelen zullen worden versoepeld. Iedereen begrijpt dat dit geen big bang zal worden en dat de maatregelen na de coronacrisis geleidelijk zullen worden afgebouwd. Waar het hervatten van het culturele leven daarin past, moeten de Nationale Veiligheidsraad en de specialisten bepalen.

Bepaalde effecten van deze coronacrisis zullen niet zozeer tot de crisis beperkt blijven of enkel in 2020 zichtbaar zijn, maar zullen doorwerken in de volgende jaren. Net daarom is het van belang dat we in onze aanpak drie sporen onderscheiden: korte termijn, middellange termijn en lange termijn. Voor die langere termijn willen we op participatieve wijze te werk gaan om een zo nauwkeurig mogelijke dataset te verwerven. Samenwerking met de sectoren staat hierin dus centraal.

We hebben al heel wat info verkregen. Steunpunten, fondsen en belangenbehartigers hebben de voorbije maand niet stilgezeten. Dat geldt evenzeer voor de administratie en mijn kabinet. Ik wil hen dan ook van harte danken voor hun inspanningen, maar zoals gezegd is het nog te vroeg om hiervan al een volledig overzicht te geven.

We nemen dus de langere termijn mee in beeld. Wat de hier vermelde voorbeelden betreft, is er een specifiek overleg gepland met het VAF, onder meer over de film-distributie. Het VAF bekijkt onder meer hoe onbenutte middelen ingezet kunnen worden om extra promotie te voeren voor Vlaamse films die hun release hebben moeten uitstellen.

Wat de bioscopen betreft, krijgen maar enkele daarvan zelf ondersteuning via het VAF, maar een heel aantal festivals krijgt die wel. Het VAF zal bij de opvolging en evaluaties van deze subsidies rekening houden met deze omstandigheden. Ook in de toekomst blijft het VAF de publiekswerking ondersteunen.

1.2. Hinderpremie

Er waren een aantal vragen over de hinderpremie, van CD&V, N-VA en Open Vld. De hinderpremie werd uitgebreid. De voorwaarden blijven echter gelden. Ik besef dat er in de cultuursector specifieke situaties zijn, zoals meerdere vzw's op één adres. Maar indien daar generiek aan tegemoetgekomen wordt, breidt het aantal begunstigden exponentieel uit en is de maatregel onbetaalbaar. Tot nu toe is ook wanneer verschillende vzw's één fysieke locatie uitbaten, de premie slechts eenmaal op dat adres te krijgen. Indien verschillende vzw's meerdere locaties uitbaten

op hetzelfde adres, bijvoorbeeld een café op het gelijkvloers en een tentoonstellingsruimte op de eerste verdieping, kan elk de hinderpremie krijgen.

Om tegemoet te komen aan die sectorspecifieke maatregelen wordt in het noodfonds voorzien. Er is de hinderpremie van 3000 euro voor wie niet heeft moeten sluiten maar wel een zwaar omzetverlies heeft geleden, waaronder freelancers. Op basis van concrete schadedossiers is een aanvraag mogelijk. Voorwaarde voor die hinderpremie is wel dat de organisatie minstens één vte in dienst heeft. Daarnaast is er dus het noodfonds, dat tegemoetkomt aan sectorspecifieke maatregelen. Op basis van concrete dossiers kan men er een aanvraag doen.

Hoe groot de groep is van vzw's die geen enkele vte tewerkstellen, is moeilijk te zeggen, juist omdat de groep zo groot is. Het gaat hier over enorm veel verenigingen en organisaties, tot ver buiten de culturele sector, bijvoorbeeld de sportclubs. Maar als men deze vzw's binnen de culturele sector zou compenseren, waarom niet al die andere vzw's? Op basis van het gelijkheidsbeginsel en de principes van goed bestuur zou de maatregel in dat geval een immense uitbreiding moeten kennen en onbetaalbaar zijn, laat staan doelmatig en doeltreffend.

1.3. Noodfonds

Over het noodfonds hebben alle fracties vragen gesteld. Er wordt op dit moment in een provisie voorzien van 200 miljoen euro voor een noodfonds voor de gesubsidieerde sectoren. Dit fonds gaat breder dan enkel de cultuursector. Ook jeugd, media, bepaalde schoolreizen, aspecten van MOW en sierteelt vallen er bijvoorbeeld onder.

De allocatie van deze middelen zal gebeuren op basis van de geleden schade in deze sectoren. Vandaar het belang om de nettoschade in kaart te brengen. Met deze oefening is de taskforce momenteel bezig. Precieze cijfers zijn daarover op dit moment nog niet beschikbaar. Pas wanneer de totaalschade van de cultuursector, maar ook van al die andere sectoren in kaart is gebracht, kan de verdeling van de middelen van start gaan. Het is nu onmogelijk om daar een precieze timing op te zetten. Ik begrijp wel dat de urgentie hoog is en dat op dat vlak goed moet worden voortgewerkt.

Hoe de middelen vervolgens verdeeld zullen worden over de verschillende sectoren, zal nader besproken worden binnen de Vlaamse Regering. We hebben al in een budget voorzien maar nu moet de schade in kaart worden gebracht, sector per sector, en dan zullen we de mogelijke verdeling tussen de sectoren nagaan. Ik kan wel op voorhand zeggen dat het niet onze ambitie is om tot de laatste euro alle schade te vergoeden. Dat zou niet te doen zijn. De bedoeling is om, net zoals we voor de bedrijven doen, de organisaties door deze periode heen te helpen zonder dat ze op de fles gaan.

Wat betreft de cultuursector zal de toebedeling van de middelen gebeuren op basis van concrete en gemotiveerde dossiers, met prioriteit voor de acuutste noden. De taskforce, waarbij zoals gezegd ook steunpunten en belangenbehartigers betrokken zijn, zal hierbij een pivotale rol spelen.

De schade moet aantoonbaar zijn. Er zal rekening worden gehouden met alle factoren, zoals technische werkloosheid en reserveopbouw. Sommige organisaties hebben nu eenmaal minder te lijden dan andere. We zullen alleszins geen slecht beleid belonen en evenmin aanmoedigen om vooral niets te doen.

Overleg over het noodfonds vindt binnen de taskforce plaats. De allocatie van de middelen zal verschillen van sector tot sector omdat de gesubsidieerde sectoren onderling zeer verschillend zijn. Er is gekozen voor een sectorspecifieke aanpak,

die wat betreft cultuur uitgewerkt wordt door het departement in samenspraak met de taskforce.

Voor de meest acute noden zijn er de compensatiemaatregelen. Het noodfonds is gericht op de iets langere termijn, alleszins tot het einde van de zomer.

De begrotingsaanpassing van 2020 is momenteel aan de gang en zal in principe deze week worden afgerond. De steunmaatregelen die we gegeven hebben, namelijk de 4000 euro, de 3000 euro en het steunfonds van 200 miljoen euro, betekenen voor 2020 een eenmalige uitgave, die volgens de voorlopige telling nu al richting 2 miljard euro loopt. Dat is een gigantische inspanning.

1.4. Subsidievoorwaarden

Over de subsidievoorwaarden waren er vragen van CD&V en Open Vld. Vanaf de aanvang van de crisis heb ik onmiddellijk gezegd dat we geen subsidies zullen inhouden of terugvorderen wegens het niet-nakomen van subsidievoorwaarden door coronagerelateerde omstandigheden. Dit standpunt heeft de Vlaamse Regering vorige week herbevestigd. Geen enkele organisatie verliest ook maar 1 euro subsidie wegens het niet-nakomen van een aantal verplichtingen door de coronacrisis. Als de coronacrisis bijvoorbeeld twee maanden zou duren, worden de voor een jaar aan de subsidie gekoppelde voorwaarden, met een zesde gemilderd.

Termijnen en indiendata kunnen indien nodig gewijzigd worden op basis van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid. Als er in deze periode dingen moeten worden opgeleverd en dat onmogelijk is door de coronacrisis, zullen we uitstel toestaan. We zullen zeer flexibel met dit alles omgaan.

Vorige week heeft de Vlaamse Regering in dit kader al een besluit genomen, onder andere met betrekking tot het vervroegd uitbetalen van voorschotten en het verlengen van de termijnen van de visitaties van de volkshogescholen, alsook het verplaatsen van de indiendatum van het Afsprakenkader Onderzoek van de steunpunten. Die deadlines hebben we uitgesteld.

De noodzaak tot verlenging van andere termijnen of de verplaatsing van bijkomende indiendata wordt verder gemonitord. Afhankelijk van hoelang die periode duurt, wordt dat keer op keer meegedeeld aan de betrokken organisaties.

Wat de projecten betreft, stelt mijn administratie zich zeer soepel op bij de behandeling van projectdossiers die een ernstige impact ondervinden van de coronacrisis. Ik schets hier enkele voorbeelden. In uitzonderlijke gevallen zal een organisatie die het project niet langer kan uitvoeren ten gevolge van de coronacrisis, het project kunnen annuleren. Dit kan zowel voor als na de betaling van het voorschot. Reeds gemaakte kosten kunnen worden ingebracht ter verantwoording van het reeds verkregen voorschot. In uitzonderlijke omstandigheden als deze moet dit kunnen. Dit is de toepassing van het principe van overmacht.

Een tweede mogelijkheid, die hopelijk meer zal worden gebruikt door het gesubsidieerde veld, is de aanpassing van de projectduur. Concreet voorbeeld: een project dat zou plaatsvinden in maart 2020 wordt verplaatst naar het najaar van 2020 of het voorjaar van 2021. Mijn administratie zal geval per geval onderzoeken of het uitstellen van de einddatum van een project of beurs binnen de van toepassing zijnde regelgeving mogelijk is. Anderzijds zal ze een budgettaire oefening maken, want de projectduur over het lopende begrotingsjaar tillen heeft een rechtstreekse impact op het benodigde vereffeningskrediet van 2020 en 2021. Als een project dat was gepland in maart 2020, door de organisatie wegens de coronacrisis naar 2021 wordt overgezet, dan heeft dat een budgettaire impact op de beide jaren. We

zullen ook daarmee heel flexibel omgaan. Die subsidies zullen worden overgezet, maar de geboden flexibiliteit op het terrein zal ook begrotingstechnisch moeten worden vertaald.

1.5. Projectsubsidies

Over de tweede ronde van de projectsubsidies hadden CD&V, Groen en Open Vld een vraag. Zoals gezegd: de begrotingsaanpassing is momenteel aan de gang en zal tegen eind april worden afgerond. Dat standpunt heb ik altijd aangehouden. In die begrotingsaanpassing zullen we nagaan of er bijkomende middelen voor de projectsubsidies kunnen worden georganiseerd. De communicatie daarover zal ten laatste volgende week gebeuren. Wanneer de begrotingsaanpassing is gemaakt, zullen we weten in welke middelen er voor de tweede ronde van de projectsubsidies is voorzien, en zullen we daarover communiceren.

1.6. Taxshelter

Bepaalde vragen van CD&V, Groen, N-VA, Open Vld en PVDA betreffen federale bevoegdheden. De eerste daarvan is de taxshelter. We hebben reeds contact opgenomen met federaal minister van Financiën Alexander De Croo. De maatregel die nu al is uitgevaardigd – de verlenging van de termijnen met zes maanden – is immers niet voldoende, aangezien vele producties volledig zijn stopgezet. Zeker voor audiovisuele producties zien we de termijn graag nog verder verlengd dan zes maanden.

Er is verder ook de aandacht gevestigd op podiumkunstproducties die al in première waren gegaan, maar hun voorstellingen hebben moeten afbreken voordat de in aanmerking komende maand na de première om was. Het gaat ook over werken die in première hadden moeten gaan, maar dit niet konden doen. Er zijn financiële implicaties van deze crisis voor de investeerders. Wellicht is er een krimpende marge om in de toekomst te investeren in podiumwerken en audiovisuele werken. Uit het kabinet van federaal minister De Croo kwam alvast als eerste reactie dat men momenteel naar verschillende initiatieven kijkt en probeert om de impact zo goed mogelijk op te vangen. Men heeft daar oren naar en is nu aan het uitzoeken hoe de beoordeling van de taxshelter kan worden aangepast aan de gewijzigde omstandigheden.

1.7. Freelancers

Ook mijn volgende antwoord betreft federale bevoegdheden. De zwakke schakels in de waardeketen die nog niet gevat zijn in de huidige maatregelen, zijn de freelancers die opdrachten hadden gekregen, maar nog geen arbeidscontract hadden getekend. Zij hebben geen recht op een tijdelijke werkloosheidsuitkering of andere compensaties. In het beste geval kunnen ze terugvallen op een gewone werkloosheidsuitkering. Het betreft ook freelancers die weinig of geen opdrachten meer krijgen door de coronacrisis, en zelfstandigen in bijberoep die niet de minimumbijdrage voor zelfstandigen in hoofdberoep betalen en dus geen recht hebben op het overbruggingsrecht, of zelfstandigen in bijberoep die minder dan 60 procent omzetverlies lijden en dus geen recht hebben op de compensatiepremie.

Maar zelfstandigen in bijberoep hebben per definitie een ander inkomen – loon als werknemer, werkloosheidsuitkering, invaliditeitsuitkering – op voorwaarde uiteraard dat het hoofdberoep niet eveneens wegvalt. Zelfstandigen in bijberoep hebben slechts recht op onze Vlaamse premie van 3000 euro als het hoofdberoep geen 80 procent of meer van de tewerkstelling uitmaakt. Dus mensen die een hoofdberoep hebben dat 60 procent tewerkstelling inhoudt, krijgen die premie van 3000 euro wel.

1.8. Compensatie van afgelastingen

Nog steeds wat de federale bevoegdheden betreft, zal ik onderzoeken of de eenmalige kosten die al betaald werden aan presentatieplekken en die na onderling overleg met de organisatoren niet-recupereerbaar zijn noch overdraagbaar naar een nieuw speelmoment, onderdeel kunnen zijn van het noodfonds. We zullen dus bekijken of we dat mee kunnen opnemen in de bepaling van de schade voor die organisaties.

Werknemers met korte contracten, die aangeworven werden voor de duur van een evenement dat uiteindelijk niet doorgegaan is of niet zal doorgaan, komen in aanmerking voor een tijdelijke werkloosheidsuitkering. Dat staat ook op bladzijde 6 van de FAQ over de coronamaatregelen, de vragen- en antwoordenlijst die door het crisiscentrum wordt verspreid. Die mensen komen dus in aanmerking voor een tijdelijke werkloosheidsuitkering.

1.9. Kunstenaarsstatuut

Om recht te hebben op het kunstenaarsstatuut – waardoor de uitkering na een jaar werkloosheid niet zakt maar op hetzelfde peil blijft – moet men in een periode van 18 maanden 156 arbeidsdagen gepresteerd hebben, waarvan 104 artistieke of technisch-artistieke arbeidsdagen. Om het statuut te verlengen, moet men in een periode van 12 maanden 3 artistieke of technisch-artistieke arbeidsdagen gepresteerd hebben. Als gevolg van het verbod op culturele en andere evenementen gaan veel opdrachten niet door, met als gevolg dat veel werknemers er niet in slagen de nodige arbeidsdagen te presteren binnen de bepaalde periodes.

Ik ben met de federale ministers Nathalie Muylle en Denis Ducarme in gesprek om het kunstenaarsstatuut, de tijdelijke werkloosheid en het overbruggingskrediet verder op te volgen en te bekijken. Wij verdedigen daar dus hetzelfde uitgangspunt, dat mensen er geen nadeel van mogen ondervinden als ze door de lockdown een aantal kwantitatieve normen niet kunnen halen.

Zelfstandigen in hoofdberoep en de meewerkende echtgenoten die hun sociale bijdragen niet kunnen betalen, kunnen vrijstelling van bijdragen vragen voor het eerste en tweede kwartaal van 2020. Zelfstandigen in bijberoep kunnen dat niet. Ze kunnen wel uitstel en vermindering krijgen. Sowieso hoeven ze geen sociale bijdragen te betalen als hun verwachte inkomsten op jaarbasis lager zijn dan 1.548,18 euro.

Ik wil eerst nog benadrukken dat voor kunstenaars die een projectsubsidie of beurs ontvingen, de subsidies niet zullen ingehouden of teruggevorderd worden wegens het niet-nakomen van subsidievoorwaarden door coronagerelateerde omstandigheden. Dat uitgangspunt moet altijd meegenomen worden.

1.10. Zelfstandigen

Als volgend punt van dat federale aspect geef ik graag een overzicht van de maatregelen voor freelancers en zelfstandigen in de cultuursector. Ook werknemers met korte contracten, die aangeworven werden voor de duur van een evenement dat uiteindelijk niet doorgegaan is of niet zal doorgaan, komen in aanmerking voor tijdelijke werkloosheid.

Dan kom ik tot de sociale bijdragen voor zelfstandigen. Ze kunnen vragen om de betaling van de sociale bijdragen uit te stellen. Dat betekent dat ze de bijdrage van het eerste kwartaal van 2020 moeten betalen voor 31 maart 2021, en de bijdrage van het tweede kwartaal van 2020 voor 30 juni 2021. Ze kunnen die aanvraag tot uitstel van betaling indienen bij hun sociale verzekeringsfonds tot 15 juni 2020.

Aan wie de voorlopige sociale bijdragen van het eerste kwartaal 2020 niet tijdig betaalde – die moest al betaald zijn voor 31 maart – zullen daarvoor geen verhogingen worden aangerekend. Hetzelfde geldt voor de regularisatiebijdragen die op 31 maart 2020 betaald moesten zijn.

Wie zijn beroepsinkomen als gevolg van het coronavirus onder bepaalde drempels ziet zakken, kan een vermindering van voorlopige sociale bijdragen aanvragen. Zo kan men vragen om de voorlopige bijdragen te verminderen naar 717,18 euro per kwartaal, als men aannemelijk maakt dat zijn beroepsinkomen in 2020 lager zal zijn dan 13.993,78 euro. Wie een lager jaarinkomen heeft, kan de vermindering naar 717,18 euro aanvragen. Men kan ook een vrijstelling van bijdrage vragen. De sociale verzekeringsfondsen zullen voorlopig geen aanmaningen meer versturen. De aangekondigde dwangbevelen zullen voorlopig niet uitgevoerd worden.

1.11. Fiscale maatregelen

Vervolgens kom ik tot het belastingenaspect. De btw voor februari kan terugbetaald worden op uiterlijk 30 april in plaats van 29 mei of 30 juni, aan wie ten laatste op 3 april de aangifte doet. De overheid vervroegt de terugbetaling van de btw dus. De btw voor februari moet pas betaald zijn op 20 mei en die voor maart op 20 juni. Daar is er dus een uitstel van betaling. De bedrijfsvoorheffing voor februari moet pas betaald zijn op 13 mei en die voor maart op 15 juni. De termijnen voor de betaling van de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de belasting van niet-inwoners en de rechtspersonenbelasting voor het aanslagjaar 2019 worden verlengd met twee maanden. Bovenop dit automatische uitstel kan men voor alle belastingen een aanvraag doen om ze af te betalen zonder intrest of boetes. De aanslagbiljetten voor de onroerende voorheffing voor bedrijven worden pas in september uitgestuurd. Voor de betaling van de verkeersbelasting wordt vier maanden uitstel toegekend. Dat laatste is een Vlaamse maatregel.

Wie een zelfstandige activiteit moet onderbreken of stopzetten, bijvoorbeeld als gevolg van de annulering van evenementen, kan als zelfstandige in hoofdberoep, als helper of als meewerkend echtgenoot, het overbruggingsrecht aanvragen. Ook zelfstandigen in bijberoep komen in aanmerking als hun voorlopige bijdrage, berekend op het inkomen van 2017, minstens gelijk is aan de minimumbijdrage voor zelfstandigen in hoofdberoep: 717,18 euro per kwartaal. De uitkering bedraagt zonder gezinslast 1291,69 euro per maand en met gezinslast 1614,10 euro per maand. Op 19 maart heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers een wet goedgekeurd die het overbruggingsrecht tijdelijk versoepelt. Men heeft er recht op als men zijn activiteit in maart minstens zeven opeenvolgende kalenderdagen onderbreekt. Hetzelfde geldt voor de maand april. Wie een fysieke locatie verplicht heeft moeten sluiten, heeft er recht op vanaf de eerste dag.

1.12. Compensatiepremie

De compensatiepremie is een Vlaamse maatregel. Alle informatie daarover is ook te vinden op de website van het VLAIO, www.vlaio.be. Zelfstandigen die in Vlaanderen gevestigd zijn en tussen 14 maart en 30 april, vergeleken met dezelfde periode vorig jaar, minstens 60 procent omzetverlies lijden, krijgen een premie van 3000 euro. Voor starters, bij wie geen vergelijking met vorig jaar mogelijk is, wordt de gerealiseerde omzet vergeleken met de geschatte omzet volgens het neergelegde financieel plan. Deze maatregel geldt ook voor zelfstandigen in bijberoep die een nettoberoepsinkomen hebben van minstens 13.993,78 euro en die dus de minimumbijdrage voor zelfstandige in hoofdberoep betalen: 717,18 euro per kwartaal. Zelfstandigen in bijberoep met een nettoberoepsinkomen tussen 6996,89 en 13.993,78 euro, die maximaal vier vijfde werken als werknemer, kunnen dan 1500 euro krijgen.

1.13. Overbruggingskrediet

We hebben ook in een Vlaams overbruggingskrediet voorzien. De Vlaamse Regering heeft de garantiewaARBorg van PMV met 100 miljoen euro uitgebreid. Op die manier wil ze het de bedrijven die door de coronacrisis hun personeel of hun facturen niet kunnen betalen, gemakkelijker maken om financiering te vinden bij de bank.

1.14. Garantieregeling

Dan is er nog een uitstel van betaling in de garantieregeling. Zelfstandigen die problemen hebben om hun lening af te betalen, kunnen bij hun bank zes maanden uitstel van betaling krijgen, maximaal tot 31 oktober 2020, zonder dossierkosten. De overheid heeft ook beslist om een fonds van 50 miljard euro op te richten om kredieten aan kmo's en zelfstandigen met een maximale looptijd van twaalf maanden te waarborgen.

Dan zijn er de maatregelen in verband met de subsidiedossiers. We zullen de subsidies gewoon blijven aanhouden en houden er rekening mee dat tijdens de coronaperiode geen prestaties kunnen geleverd worden.

1.15. Europese maatregelen

Nu kom ik bij de vragen van CD&V, N-VA en Open Vld over Europa. De Europese ministers voor Cultuur en Media hadden op 8 april 2020 een eerste informele gedachtewisseling over de impact van het COVID-19-virus op de culturele en creatieve sectoren. België werd in deze vergadering volgens de toerbeurt vertegenwoordigd door minister Bénédicte Linard van de Franse Gemeenschapsregering. Naast de uitwisseling van ieders genomen maatregelen en ervaringen tot nu toe, werd ook gekeken welke soort initiatieven nuttig kunnen zijn vanuit het Europese niveau. Daarbij werden ook de verschillende voorstellen van de Europese koepelorganisaties, zoals Pearle, tegen het licht gehouden.

Ter opvolging van deze videoconference wil het Kroatische voorzitterschap een dynamisch overzicht bijhouden van alle acties die de lidstaten ondernemen. België heeft de suggestie gedaan om dit alles via een onlineplatform ook publiek beschikbaar te maken. We houden op ambtelijk en politiek niveau verder contact met alle ministers van Cultuur. De ministers zullen volgende maand, tijdens de Raad Cultuur van 18 en 19 mei 2020, weer samenkomen voor een nieuwe stand van zaken.

Er zijn inderdaad verschillende Europese ondersteuningsmechanismen op touw gezet. We onderzoeken nog welke instrumenten nuttig kunnen zijn voor de Vlaamse culturele en creatieve sectoren en op welke manier we ze kunnen toepassen. In elk geval streven we ernaar om alle mogelijkheden zo goed mogelijk te benutten. We zijn dit aan het bestuderen. Als we elementen zien waarvan Vlaamse organisaties, instellingen of individuen kunnen gebruikmaken, dan wordt dat zeker aan de betrokkenen gecommuniceerd. Ik kan me voorstellen dat het veel werk kost om dit alles als organisatie of individu uit te zoeken. We zullen dus zelf bestuderen wat nuttig is voor Vlaamse instellingen of mensen.

In eerste instantie kijk ik naar de buurlanden: Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. Daarnaast zitten EU-brede initiatieven in de scope. Ik hou ook de vinger aan de pols bij de verschillende initiatieven van de Franse Gemeenschap en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ook op dat niveau is er overleg en uitwisseling van ideeën.

Mijn administratie beschikt over een eerste screening van de verschillende steunmaatregelen. Dit is een work in progress. Dagelijks worden er nieuwe maatregelen

aangekondigd. De meeste buurlanden zijn momenteel bezig met het verder verfijnen van de aangekondigde maatregelen naargelang de specifieke noden van de cultuursector bij hen.

In het algemeen zie ik dat de meeste landen naast algemene overheidsbrede maatregelen, specifieke maatregelen uitwerken voor de cultuur- en mediasector. Dit gaat van een fonds dat zich specifiek richt op kleine spelers en freelancers tot renteloze overbruggingskredieten voor de sector. Duitsland staat momenteel het verst in het uitwerken van zijn maatregelen en heeft zowel op federaal als op regionaal vlak al duidelijke maatregelen voor de cultuursector naar voren geschoven. Zoals ik daarnet aanhaalde, heeft mijn administratie een eerste screening doorgevoerd van interessante buitenlandse crisismaatregelen. Belangrijk is dat elk Europees land een specifieke juridische en culturele context kent. Een simpele copy-paste van maatregelen uit het buitenland is dus niet evident. Wel dienen de buitenlandse voorbeelden als inspiratiemateriaal om ons noodfonds te concretiseren.

1.16. Lokaal beleid

Nu behandel ik de vragen van CD&V en N-VA over het lokaal beleid, de lokale verenigingen en amateurkunsten.

Eerst en vooral dit: we willen niet de illusie wekken dat de Vlaamse overheid alle problemen kan en zal oplossen. De steunmaatregelen waarin wij voorzien, zijn gericht op het overeind houden van de Vlaamse economie, waar de cultuursector uiteraard een belangrijk deel van uitmaakt.

De vorige Vlaamse Regering heeft het Vlaamse bestuurlijke landschap grondig hertekend met subsidiariteit als richtinggevend principe. Voor de gesubsidieerde actoren van het lokale cultuurbeleid werd deze paradigmashift financieel onderbouwd door de overdracht van alle middelen daarvan – ongeveer 85 miljoen euro – naar het Gemeentefonds. De lokale besturen konden vanaf 2016 onvoorwaardelijk beschikken over de vroegere subsidiëring van het lokaal cultuurbeleid. Concreet betekent dit dat ze verantwoordelijk zijn om het lokale culturele veld te ondersteunen. Lokale culturele actoren die financieel of praktisch nadeel ondervinden van de coronacrisis, moeten zich dus tot de lokale overheid wenden.

De problematiek waarmee lokale verenigingen door de coronacrisis te maken krijgen, zal in eerste instantie opgevangen moeten worden door de lokale overheid. De rol van de Vlaamse overheid is daarin ondersteunend. De schade vergoeden voor al deze verenigingen gaat de financiële draagkracht van de Vlaamse overheid en de verwerkingscapaciteit van de cultuuradministratie te boven. De lokale besturen zullen dus, zoals elk ander publiek bestuur, inspanningen moeten leveren. Ik zie ook dat de lokale besturen dat nu al doen. Ik denk dat we allemaal in dezelfde boot zitten en er vooral voor moeten zorgen dat die boot blijft varen en niet zinkt.

Daarnaast zien we nu dat talrijke kleine initiatieven op lokaal niveau een digitale vertaling krijgen. Dat is zeer waardevol. Het toont de veerkracht en creativiteit van de sector aan, die heel snel kan schakelen en ook digitaal voldoende onderlegd is om snel de geboden mogelijkheden van sociale media te gebruiken. Ik herhaal nogmaals dat het Vlaams cultuurbeleid niet aan zet is om zich in te laten met het lokale cultuurbeleid. De lokale besturen hebben de volle verantwoordelijkheid gekregen, in een duidelijke hertekening van het beleid zoals dat werd uitgerold door de vorige Vlaamse Regering.

1.17. Cultureel erfgoed

Wat de vragen van CD&V, Groen en N-VA over musea en erfgoed betreft: de Vlaamse overheid komt niet tussenbeide in concrete afspraken die musea maken

met bedrijven. Het MSK is overigens een stedelijk museum, waar de stad Gent beslist over dergelijke zaken. Er wordt wel een beleid gevoerd rond digitale cultuur, waarbij de instellingen gevraagd worden om in te zetten op open data. Wij hebben momenteel geen informatie over de overeenkomst met Facebook, maar het is zeer onwaarschijnlijk dat de overeenkomst zou uitsluiten dat de eigen collectie nog via andere kanalen ontsloten wordt.

Ten tweede bemiddelt de minister niet bij eventuele problemen in het kader van bruikleenovereenkomsten tussen musea. De musea zijn veel beter geplaatst om hier zelf over te onderhandelen. Het gaat hier om een vorm van contractuele overmacht waarmee alle musea wereldwijd kampen. Ik ga ervan uit dat de bruikleengevers zich in deze soepel zullen opstellen. Of transporten al dan niet zijn toegelaten, hangt af van de algemene richtlijnen die uitgevaardigd zijn rond transport. De algemene richtlijnen rond transport zijn dat essentiële verplaatsingen mogen blijven plaatsvinden. Ik kan me voorstellen dat een transport essentieel is wanneer het teruggave betreft van zaken waarvan de bruikleen afloopt. Indien het gaat om transporten van of naar buitenlandse instellingen, spelen natuurlijk ook de beslissingen van de autoriteiten in deze landen mee. Ook daar is sprake van overmacht.

Ten derde vormen de beveiliging van het gebouw en de collecties van musea een belangrijke opdracht voor elk individueel museum. Op dit moment zijn er geen indicaties van beveiligingsproblemen die zouden nopen tot bijkomende beveiligingsmaatregelen. Naast extra beveiligingsmaatregelen blijven de musea ook monitoren om eventuele andere calamiteiten in deze periode op te vangen. Hiervoor kunnen de musea terugvallen op hun eigen calamiteitenplan.

Ten slotte start Werkplaats Immaterieel Erfgoed vzw binnenkort een bevraging om de impact na te gaan op immaterieelerfgoedevenementen als stoeten en processies, in overleg met FARO en Overleg Cultureel Erfgoed. Op basis van deze info zullen we kunnen nagaan waar de problemen zitten. Vele stoeten en processies worden georganiseerd en/of financieel ondersteund door gemeenten, waardoor de Vlaamse overheid niet altijd hoeft tegemoet te komen.

1.18. Cultuurloket

Vervolgens Cultuurloket: ik zou allereerst willen stellen dat Cultuurloket de afgelopen weken uitmuntend en fantastisch werk heeft geleverd. Jan Timmermans en zijn ploeg zijn 'above and beyond the call of duty' gegaan, en dat waardeer ik enorm. Ze zorgen niet enkel voor een dagelijks aangepaste FAQ met de meest prangende vragen en antwoorden, maar geven via hun coronalijn dagelijks advies aan wie het nodig heeft, aan het brede cultuurveld, gesubsidieerd of niet. Dat alles is niet eenvoudig aangezien de noodmaatregelen dagelijks bijgestuurd worden. Mijn oprechte dank daarvoor aan die mensen, en ik weet dat die dank door veel mensen in de cultuursector gedeeld wordt.

De opdracht van Cultuurloket is vastgelegd in zijn beheersovereenkomst. Daarin werd bepaald dat Cultuurloket zich beperkt tot eerstelijnsadvies. Voor de tweede lijn verwijst het door naar de markt. De coronacrisis is echter zo allesomvattend en uitzonderlijk dat ik zal onderzoeken in welke mate Cultuurloket coronagerelateerd tweedelijnsadvies kan geven zolang de crisis duurt en in de nasleep ervan.

In deze crisissituatie is Cultuurloket in de bres gesprongen en heeft het zijn praktische nut meer dan aangetoond. Het sterkt mij in mijn overtuiging dat een sterkere economische en zakelijke omkadering van de brede cultuursector een noodzaak is en dat Cultuurloket daarin een belangrijke rol te spelen heeft.

CD&V, Groen en Open Vld stelden vragen over het thema tickets. Mijn oproep aan het brede publiek om te overwegen om geen terugbetaling te vragen van tickets, krijgt creatieve navolging van het veld. Belangenbehartiger VVC heeft dit communicatief verder uitgewerkt en verspreid in de sector: #ticketvoorcultuur. Het is belangrijk om een zicht te hebben op het gevolg dat deze oproep heeft gekregen. De VVC is dit momenteel aan het opvragen bij haar leden. Op een vraag van Gustaaf Pelckmans is mijn antwoord dan ook dat ik op de hoogte ben van dit initiatief. Mijn kabinet onderhoudt contact met het kabinet van minister Bart Somers voor de verdere opvolging.

Wat de relatie tussen professionele spelers betreft, bijvoorbeeld tussen het cultuurcentrum en een geprogrammeerd gezelschap, is er solidariteit en transparantie. Het zal een uitdaging worden om een helder zicht te krijgen op gedeelde inkomsten van zowel de makers zoals kunstorganisaties en gezelschappen, als verspreiders zoals cultuurcentra, wanneer tal van expliciete en impliciete compenserende principes worden gehanteerd bovenop contractuele verplichtingen. Ik illustreer dit even met een metafoor: wanneer we een foto maken van alle geleden financiële schade, dan is het belangrijk dat iedereen die in beeld komt, zich even stil houdt. Anders krijgen we nooit een scherp beeld van de gedeelde inkomsten voor de sector als geheel.

1.19. Campagne

CD&V stelde een vraag over de #IKREDLEVENSCampagne. Minister Dalle en ikzelf hebben de diensten van het Departement Kanselarij en Bestuur belast met de praktische uitwerking van een Vlaamse sensibiliseringscampagne met betrekking tot de coronacrisis. De Vlaamse overheid wil de bevolking sensibiliseren, geruststellen, motiveren en activeren tot het opvolgen van de adviezen en de genomen maatregelen, en haar daarvoor ook uitdrukkelijk bedanken. Mij heeft het alleszins heel aangenaam verrast hoe de Vlaming de maatregelen opvolgt. Ik besef ook dat het, nu de curve toch enige hoop en perspectief biedt, zaak zal zijn om de bevolking alert te houden. Dat zal een uitdaging worden, zeker wanneer de curve zal dalen en we een aantal maatregelen zullen versoepelen. Dan zal het nodig zijn om de mensen bij de les te houden. Maar tot hiertoe ben ik zeer aangenaam verrast.

We doen dit met een communicatiecampagne met daarin een oproep tot respect voor elkaar, burgerzin, het nemen van verantwoordelijkheid en het strikt opvolgen van genomen maatregelen en adviezen. We werken in verschillende fasen, waarbij we rekening houden met de evolutie en de verspreiding van het virus. We richten ons in de eerste plaats tot de brede bevolking, met speciale aandacht voor 65-plussers en jongeren. De tonaliteit moet realistisch, positief en bemoedigend zijn.

De campagne, en dus ook de planning en de praktische uitwerking ervan, verloopt in fasen. Op dit moment hebben we drie fasen gepland die mettertijd nog verder zullen worden uitgebreid. Het is de bedoeling om volgens de evolutie van de situatie en de nood aan een aangepaste boodschap ook het mediaplan flexibel bij te sturen. Dat betekent dus dat het mediaplan verder zal evolueren en er misschien bijsturing moet zijn van welke mediatypes we selecteren of meer op de voorgrond plaatsen. Bovendien stemmen we af met het federale crisiscentrum, zodat we elkaar in boodschap en kanalen aanvullen en versterken. Want we beseffen heel goed dat er ook federale initiatieven lopen. Er is permanent contact opdat de initiatieven elkaar niet in de weg lopen, maar elkaar versterken en aanvullen.

Alles hangt af van wie we willen bereiken met welke boodschap. Het is essentieel om op een doeltreffende en efficiënte manier onze boodschap naar de doelgroepen te brengen. Deze premisse hanteren we, net als altijd, ook in deze campagne. Het

gaat dus niet zomaar om het verdelen van het budget. Er wordt een mediaplan opgesteld waarbij rekening wordt gehouden met de doelstellingen en doelgroepen.

1.20. Gesco-statuu

Groen stelde voorts een vraag over de stopzetting van de gesco-statuten. Ik wil toch even benadrukken dat deze beslissing volledig losstaat van de coronacrisis. Ik zal hier kort op antwoorden, maar eigenlijk hoefde deze vraag in deze context niet te worden gesteld.

Het gaat hier over een subsidie aan acht organisaties waarvan de stopzetting vorig jaar is beslist. De Vlaamse Regering informeerde eind vorig jaar de leden van het Vlaams Parlement over haar beleidsintentie om de timing van het stopzetten van de subsidie te wijzigen.

Op pagina 37 van de beleids- en begrotingstoelichting voor het beleidsdomein Cultuur, begrotingsjaar 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 13-E/1) staat: "In 2021 komen door het stopzetten van de subsidiëring van geregulariseerde gesco-projecten voldoende middelen vrij om de besparing op dit artikel op te vangen." Het artikel waarvan sprake, is artikel HB0-1HCA2DB-WT, dat de middelen voor de projectsubsidies in de cultureel-erfgoedsector bevat.

1.21. Relancemaatregelen

Wat de vragen van CD&V en PVDA over de relancemaatregelen betreft, wordt in overleg met het Departement CJM de relance voorbereid. Momenteel ligt de nadruk nog op crisisbeheer. Het valt te verwachten dat die de volgende weken zal verschuiven naar de heropstart van de culturele sector. Ook in deze oefening zal de taskforce een rol spelen.

Vorige vrijdag heeft de Vlaamse Regering beslist een stuurgroep relance op te richten. Daarbij zal ook aandacht gaan naar de gesubsidieerde sectoren. Nu zitten we nog in de fase crisisbeheer, maar dat sluit nadenken over de relancemaatregelen niet uit. Bedoeling is om na de crisis die maatregelen uit te voeren. Het gaat om een multidisciplinaire benadering omdat die relancemaatregelen vele facetten en opportuniteiten inhouden, maar ook vele valkuilen. Het zal dan ook kwestie zijn om die goed te beheren.

1.22. Visienota Kunsten

Er waren vragen van Open Vld en PVDA over de Visienota Kunsten (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 258/1). Zoals gesteld in het woord vooraf van de visienota zullen de coronacrisis en de gevolgen daarvan blijvend deel uitmaken van het beleid. De visienota omvat een gehele beleidsperiode. Het is nu onmogelijk in te schatten wat de gevolgen zullen zijn op de langere termijn. Voor de verdere bespreking van de visienota verwijs ik naar de op 16 april geplande commissievergadering daarover.

In het begin van mijn uiteenzetting heb ik gezegd dat we in de aanpak drie fases onderscheiden: de korte, de middellange en de lange termijn. Ik ben me er inderdaad van bewust dat de coronacrisis ook voor de cultuursector gevolgen op lange termijn zal hebben en dat we daarmee aan de slag zullen moeten.

1.23. Cultuurtoegang

Tot slot wil ik het nog hebben over de vragen van N-VA over de toegankelijkheid van cultuur. Via Podium Aan Huis, een initiatief van Cultuurconnect, zijn momenteel meer dan zeventig podiumvoorstellingen online vanuit de huiskamer gratis te volgen. De talrijke kleine initiatieven op lokaal niveau die een digitale vertaling

krijgen, zijn waardevol. Dit toont de veerkracht en creativiteit van de sector aan, die heel snel kan schakelen en ook digitaal voldoende onderlegd is om snel de geboden mogelijkheden van sociale media te gebruiken.

1.24. Besluit

Ik herhaal dat het Vlaamse cultuurbeleid niet aan zet is om zich in te laten met het lokale cultuurbeleid. De lokale besturen hebben de volle verantwoordelijkheid gekregen, in het kader van een duidelijke hertekening van het beleid zoals dat werd uitgerold door de vorige Vlaamse Regering. Belangrijk is dat ook de middelen mee zijn gevolgd met de verantwoordelijkheid: nagenoeg 85 miljoen euro werd vanaf 2016 overgeheveld naar het Gemeentefonds voor lokaal cultuurbeleid. Ook de stijging van de middelen voor het Gemeentefonds blijft behouden.

Na deze vragen over de problemen in de cultuursector als gevolg van het COVID-19-virus te hebben beantwoord, geef ik de commissie nog mee dat niet alles kommer en kwel is. Ik stel vast dat vele culturele organisaties zichzelf heruitvinden in deze ongewone tijden. Ze diversifiëren, breiden hun aanbod uit en zoeken nieuwe middelen of manieren om hun publiek te bereiken. Dat is uiteraard niet altijd even gemakkelijk en succes is daarbij niet vanzelfsprekend. Ik ben er echter zeker van dat de bevolking de sector een warm hart toedraagt en dat zijn creativiteit in de toekomst zal worden beloond.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

Stephanie D'Hose: Ik vind het fijn om mijn collega's terug te zien. Het is een vreemde tijd. Ik dank de diensten van het Vlaams Parlement voor de mogelijkheid om op deze manier te vergaderen. Ik wil ook de Vlaamse Regering danken. In deze tijden is ze een voorbeeld van rustige vastheid. Over de compensatiepremie en de hinderpremie is veel beslist, en die beslissingen staan al op de website van VLAIO. Ik hoorde van vrienden dat de hinderpremie zelfs al is gestort. Een dikke duim voor de Vlaamse Regering die met vereende krachten deze crisis aanpakt.

Desalniettemin maak ik me ook zorgen over de cultuursector. Die zien we doodgraag, over de partijgrenzen heen. Het is sowieso een heel precaire sector, die veel harder zal afzien van de coronacrisis dan andere sectoren omdat hij voor een groot deel afhankelijk is van het publiek, en uiteraard ook van subsidies. We hebben er totaal nog geen zicht op wanneer dat publiek zal terugkeren. We moeten in alle transparantie durven zeggen dat we niet weten wanneer de cultuurhuizen zullen kunnen heropenen. Wellicht gebeurt dat pas in een laatste stap, wanneer we bezig zijn met een exitstrategie. Ik spreek misschien wat voor mijn beurt maar denk dat dat toch het resultaat zal zijn.

De minister-president wijst op subsidies en compensatiemaatregelen, maar een groot deel van de sector is ook afhankelijk van eigen inkomsten. Een verhouding 60/40 is het gemiddelde, maar ik ken organisaties met 80 procent eigen inkomsten en 20 procent subsidies. Nu valt die 80 procent weg.

Het is belangrijk om zo veel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over alle maatregelen die voorhanden zijn. De minister-president heeft absoluut gelijk als hij zegt dat Cultuurloket fantastisch werk doet. Maar ik merk soms dat de informatie nog niet helemaal is doorgestroomd naar alle geledingen van de cultuursector. Mensen die lid zijn van oKo en vlot hun weg weten, kennen het. Maar bijvoorbeeld organisaties uit de amateurkunsten- en lokale sector zijn nog niet op de hoogte van de fantastische FAQ van Cultuurloket.

Op de website van CJM staat een amalgaam van links en maatregelen, maar we moeten er echt voor zorgen dat men door de bomen het bos nog ziet. Een kleine organisatie die met vrijwilligers werkt, heeft niet altijd een zakelijke directeur met een directe lijn naar Cultuurloket. Daar moeten we nog een tandje bijsteken qua duidelijkheid van informatie, maar absoluut: duimpje voor Cultuurloket.

Ik sta helemaal achter de beslissing van de minister-president om subsidies voor evenementen sowieso uit te betalen. Gent, mijn stad, heeft daarvoor gewacht op de beslissing van het Vlaamse niveau. Het is dus belangrijk om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven aan de lokale besturen over wat de minister van Cultuur van plan is met die subsidies en of hij ze ook betaalt als een evenement niet plaatsvindt.

Cruciaal zal het antwoord zijn op de vraag of toekomstige evenementen al dan niet kunnen doorgaan. Dat is natuurlijk een beslissing van de federale overheid en de Nationale Veiligheidsraad, waarin ook de minister-president is vertegenwoordigd. Ik begrijp aan de ene kant de voorzichtigheid over het afvlakken van de coronacurve, maar hoor van organisaties van evenementen vooral dat ze graag duidelijkheid willen. Velen zijn al bezig met het doorschuiven van hun programmatie van dit jaar naar volgend jaar.

Ik wil nog een warme oproep doen voor de projectsubsidies. Volgende week zou daarover duidelijkheid moeten komen. We hebben kamerbreed met alle partijen een warm pleidooi gehouden voor een tweede ronde van de projectsubsidies. Nu mogen we niet zeggen: er is een coronacrisis en dus zijn die projectsubsidies niet meer belangrijk. Ik doe een oproep aan mijn collega's van meerderheid en oppositie om dit blijvend belangrijk te vinden, zelfs al moeten we besparen, zelfs al weten we dat er achteraf een gigantische rekening komt. Een warme oproep dus om de tweede ronde van de projectsubsidies te laten plaatsvinden en er in de begroting de nodige middelen voor te vinden.

Ik dank de minister-president omdat hij tijd heeft vrijgemaakt voor deze commissie, want we zaten met heel veel vragen. Al mijn vragen zijn beantwoord en ik dank hem daarvoor. Ik wens hem ook heel veel moed in deze moeilijke tijden.

Gustaaf Pelckmans: Zelf ben ik heel lang actief geweest in de sector, maar dit heb ik nog nooit meegemaakt: een slot op de sector die zo verantwoordelijk is voor verbinding tussen mensen. Dat missen we recent allemaal. Als we een besluit mogen trekken, is het hoe belangrijk die cultuursector toch wel is voor de maatschappelijke verbinding. In de dagelijkse trieste berichtgeving over doden zou cultuur wat kunnen verzachten en mensen bij elkaar brengen om te spreken over dergelijk afscheid. Op dit moment kunnen we echter niet bijeenkomen en hebben we juist daarom de cultuursector meer dan ooit nodig.

Ik dank ook de minister-president en zijn diensten voor de zeer uitgebreide antwoorden. Over heel wat daaruit ben ik tevreden, maar vele antwoorden zullen we ook goed moeten nalezen om hun technische aspecten en consequenties te vatten en er later op terug te komen met nieuwe vragen. Het is inderdaad vrij complex.

Ik heb nog enkele concrete vragen, ten eerste over de taskforce. Dat is een goed en mooi verhaal. Bij de aanvang van de beleidsperiode hebben we van de minister van Cultuur net dit soort ingrepen gemist waarin hij echt met de sector zou samenwerken. Nu lijkt hij dat wel grondig te proberen, en het zal lonen. Daarom is die taskforce een belangrijk instrument, niet alleen voor hem maar ook voor ons. Ik begrijp dat de verslagen en details daarvan niet voor iedereen beschikbaar zijn wegens het vertrouwelijke karakter en de onduidelijkheid. Maar ik vraag toch uitdrukkelijk: kan deze commissie op een of andere manier de hoofdlijnen van die taskforce blijven volgen? Het is blijkbaar een bestuursorgaan waarin veel dingen

beslist worden in overleg met de sector. Mij lijkt het toch logisch dat wij daarvan als parlementsleden op de hoogte gehouden worden, niet van de details maar van de grote lijnen.

Een tweede punt is het noodfonds. Het is goed dat het er is. Ik heb daar drie vragen over, ten eerste naar de timing. Ik hoorde gisteren minister Crevits zeggen dat sommige uitbetalingen voor andere maatregelen nu al gebeuren. Ik vrees natuurlijk enigszins voor de timing met betrekking tot de cultuursector. Net voor het noodfonds moeten we toch lang wachten op de modaliteiten. Vandaar mijn vraag: wanneer kunnen we daaruit de eerste betalingen verwachten? Heel veel mensen moeten nu gedwongen afwachten wat er voor hen inzit.

Voorts begrijp ik dat we te maken hebben met een amalgaam van sectoren die een beroep kunnen doen op het fonds. Ik begrijp ook dat uiteindelijk de totale schade per sector berekend zal worden en dat het bedrag dan verdeeld wordt. Heb ik goed begrepen dat van die 200 miljoen euro op een bepaald moment een bedrag voor de cultuursector wordt geormerkt?

In dat verband wil ik toch ook nog even de link leggen met de federale maatregelen. Er zijn er inderdaad heel wat, maar ze veranderen ook elke dag, zeker wat de details betreft. Is er een duidelijke koppeling tussen die federale maatregelen en de eventuele mogelijkheden om die te compenseren via Vlaanderen? Zeker op het vlak van cultuur is dat nodig. Als er op een bepaald moment, om welke redenen ook, federaal toch mazen in het net blijven bestaan voor onze cultuurwerkers, dan zou daaraan verholpen kunnen worden door de modaliteiten van dat noodfonds te actualiseren.

Ik ben het absoluut met de minister-president eens dat dat Cultuurloket een goed instrument is en neem er mijn hoed voor af. Maar ik sluit me toch aan bij de opmerking van Stephanie D'Hose dat het nog sterker bekend gemaakt moet worden. Ik zeg niet dat dat niet gebeurd is. Maar om de overvloed aan informatie in te dijken zouden we aan iedereen moeten laten weten dat de eerste opvolgingsmethode van heel deze crisis te vinden is bij Cultuurloket met zijn FAQ. Vooralsnog is er te veel zoekwerk nodig. Bovendien zou het ook wel fijn zijn dat daar niet alleen de Vlaamse maatregelen in worden opgenoemd, maar ook de federale, misschien ook wel de Brusselse en waarom niet de Waalse. Als er mettertijd Europese maatregelen komen, kunnen ook die daar gebundeld worden.

Dan iets over de ticketing. Ik ben blij met de steun van de ministers Jambon en Somers op dat vlak. Maar ik vrees toch dat de autonomie van de lokale besturen op cultuurvlak voor verwarring zorgt op het terrein. Wat die tickets voor cultuur betreft, hoor ik van veel collega's dat elk bestuur daar heel anders over denkt. Dat is toch wel jammer. Ik zou willen aandringen dat men meer in overleg met Vlaanderen tot een duidelijk verhaal komt. Ik vind die tickets voor cultuur namelijk niet alleen financieel maar ook symbolisch een heel belangrijke actie. We kunnen op die manier solidair zijn met de sector zelf, met de bezoekers van al die activiteiten en met onze kunstenaars, die ons al die tijd zo veel goeds meegeven. Ik pleit ervoor om daar, in overleg met de lokale besturen, meer leiding in te nemen en dat beter te coördineren. Ik noem even een getal. Alleen al de cultuur- en gemeenschapscentra in Vlaanderen staan voor 8 miljoen gebruikers per jaar: gigantisch.

Wat betreft de projectsubsidie deel ik de oproep van Stephanie D'Hose. Ik heb met veel aandacht en zelfs plezier de Visienota Kunsten gelezen. Ik merk dat daar, in tegenstelling tot de Beleidsnota Cultuur 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 123/1), de dynamische ruimte wordt opgehemeld en helemaal vooraan wordt gezet. Als de minister-president de visienota wil waarmaken, moet hij dat nu al bewijzen. Ik weet dat de financiële beperkingen groter zijn dan ooit, maar het zou meer dan symbolisch zijn dat de projectsubsidieronde kan doorgaan.

Ik zou het hier ook willen hebben over de festivals die eraan komen. Vlaanderen is er internationaal om bekend. Kunnen we die knoop niet snel doorhakken? Misschien niet ineens tot en met september maar in ieder geval tot en met juli, of tot midden augustus. Ik weet dat veel organisatoren dat wensen. Als bekend is hoe het daarmee verder moet, geeft dat de kans om tijd te winnen en alternatieven te verzinnen. Er zijn alternatieven genoeg. Misschien geldt dat niet voor de grote massafestivals, maar wel voor de heel leuke kleinschalige initiatieven, die voor veel mensen in de zomer fantastisch veel zouden betekenen. Hak dus die knoop nu door, zodat we tijd en ruimte hebben om creatief alternatieven te verzinnen die dan wel haalbaar zijn.

Ten slotte een pijnlijke noot. Ik heb het punt aangekaart van de stopzetting van de gesco-compensatie. Ik vind dat wel degelijk een coronakwestie. Het betreft uitsluitend organisaties aan wie die stopzetting nu veel last berokkent omdat ze inkomsten mislopen. Vorige week kregen ze dan een brief die helemaal tegensprak wat de vorige brief van toenmalig Vlaams minister Sven Gatz had aangekondigd, namelijk dat de afbouw van de gesco-middelen gespreid zou worden over drie tot vier jaar. Nu moeten ze vaststellen dat dit op één seizoen of één jaar moet. Dat vind ik erg pijnlijk. Ik wil hierop nu niet in deze commissievergadering ingaan. Ik zal daar zeker nog vragen over stellen, niet alleen schriftelijk maar bij uitbreiding ook vragen om uitleg, omdat ik dit een fundamenteel foute keuze vind, die ik wil aanvechten.

Ik sluit af met een positieve noot. Ik dank de minister-president voor de inspanningen die hij heeft geleverd. We kunnen fier zijn op heel wat Vlaamse mensen en op de manier waarop we het probleem aanpakken. Maar de grootste fierheid blijkt uit het feit dat we kritisch zijn en elkaar blijven aanmoedigen om het nog beter te doen, en blijven wijzen op fouten of zaken waarmee we het absoluut niet eens zijn.

Karin Brouwers: Ik dank de minister-president voor zijn heel uitvoerige uitleg over alle mogelijke maatregelen die al genomen zijn en er eventueel nog zitten aan te komen. We zitten hier natuurlijk met een crisis van een ongeziene omvang. Daarin gaat de meeste focus nu naar de gezondheid, de zorg, de voeding, essentiële sectoren zoals afvalophaling enzovoort.

Maar het belang van de kunstensector is op dit moment toch ook superduidelijk. De kunstensector is essentieel voor het psychische welzijn van de mensen, voor hun identiteitsbeleving. Op dit moment hebben we digitale middelen, maar ook al eens een concertje op een stoep. Of ze dan worden weggejaagd door de politie of niet, zien we dan wel. We merken dat er ook gezongen wordt enzovoort. Er is heel veel bezig dat met cultuur te maken heeft. De cultuursector doet enorm zijn best om op een digitale manier bij de mensen te komen. Dat zijn toch fantastische dingen om die moeilijke weken of maanden te overbruggen. Het is een troost voor de mensen om eens naar een opera te kunnen kijken, maar het is ook ontspannend om naar een humoristische serie te kijken. De sector is dus van essentieel belang, en uiteindelijk even belangrijk als de economische sector, waarop heel fel de focus wordt gelegd. Bij de heropstart moet er daarom ook naar de cultuursector worden gekeken.

We vragen aan de Vlaamse Regering dat ze een algemene visie op deze sector ontwikkelt, want die moet kunnen overleven. We beseffen heel goed dat niet alles mogelijk is. Niet alle verliezen kunnen gecompenseerd worden. We moeten natuurlijk nu de focus leggen op het inkomen van mensen die in de sector werken en ervoor zorgen dat ze van een aantal maatregelen kunnen genieten. In die zin is het misschien spijtig dat op dit moment een aantal zaken tussen de mazen van het net glippen. Zo moet men voor de hinderpremie een voltijds inkomen hebben, maar misschien kunnen we met de compensatiemaatregelen of het noodfonds nog

andere dingen realiseren. Dat geldt ook voor de organisaties. Ook zij moeten het hoofd boven water kunnen houden, want we zullen hen nog nodig hebben.

Hoeveel geld besteden we hier nu verder aan? Ik geloof dat de minister-president op een bepaald moment een bedrag wilde noemen over wat het ons tot nu al gekost heeft, maar tot dusver heeft hij dat niet gedaan. Hij had het over 2 miljard euro in totaal, maar de vraag is wat er nog allemaal op ons afkomt. Misschien moeten we wel al naar een relance toewerken. Ik weet dat het vreemd is om daar nu al over te beginnen, maar we kunnen toch bekijken welke zaken de voorkeur krijgen om te ondersteunen. Waar zijn er multiplicatoreffecten of vliegwieleffecten waardoor de rest van de economie en de cultuursector extra impulsen krijgen?

In die zin pleit ik uiteraard voor de tweede ronde van de projectsubsidies, maar we moeten ook durven nadenken over hoe we die aan de relance kunnen koppelen. Het gaat dan over het najaar, hopelijk zonder heropflakking van het virus. Ik hoop dat er daarover volgende week een positieve beslissing komt, die oog heeft voor de toekomst.

Ik heb op mijn meeste vragen antwoord gekregen. Het is ook heel goed dat er wordt overlegd met het federale niveau. Wel heb ik nog een vraag over de Europese ministerraad voor Cultuur van 8 april 2020. Ik vind het wel interessant dat net ons land een platform heeft gesuggereerd waarop alle Europese lidstaten hun initiatieven kunnen delen. Zo kunnen we van elkaar leren. Is dat effectief beslist? Wanneer zou dat platform er dan komen? Kunnen de commissieleden zo snel mogelijk de link krijgen, zodat ook wij eens kunnen kijken hoe het er in de andere landen aan toe gaat? Het is inderdaad wel juist dat Duitsland hierin het gidsland zou kunnen zijn, want daar was men heel snel met de maatregelen voor de cultuursector.

Ik had ook een vraag over de Van Eycktentoonstelling in Gent. Ik vind het wel wat jammer dat het virtuele bezoek via Facebook gaat, een Amerikaanse gigant. Maar goed, men kan op die manier wel veel mensen bereiken. Ik zal daar nu niet verder op ingaan.

Ik ben zeer tevreden dat de minister-president de vraag aanvaardt over de verdeling van het budget voor de #IKREDLEVENSCampagne met de drie checks, die we vandaag ten overvloede zien verschijnen. Dat is natuurlijk een zaak voor de kanselarij, maar ze heeft toch een effect op onze commissie omdat dit een mediacampagne is van 3 miljoen euro. We hebben gehoord dat de elf regionale zenders het met een bedrag van ongeveer 25.000 euro zouden moeten stellen. Een andere onlinemediaspeler, die ik niet zal noemen maar minder bereik heeft dan de regionale zenders samen, krijgt 5000 euro. We hadden vragen over de motivering daarvan, maar die heb ik schriftelijk ingediend. Maar ik ben dus heel tevreden dat ook dat een proces in ontwikkeling is en dat de Vlaamse en federale campagnes naar doelgroepen werken. Wat doelgroepen betreft, zijn de 65-plussers het ergst getroffen door het virus, met de meeste dodelijke slachtoffers. Juist daarom vraag ik om de regionale televisiezenders zeker niet te vergeten en naar waarde te schatten.

Katia Segers: Ik ben blij om iedereen terug te zien. Zelfs virtueel vergaderen kan deugd doen. Ik dank de minister-president voor de uitgebreide antwoorden en voor alle initiatieven die al genomen zijn. Ik wil me aansluiten bij de lof voor het overleg dat hij daarover pleegt. Het is heel belangrijk dat die taskforce samengesteld is uit mensen die het veld heel goed kennen, zodat er maatregelen op de meest fijnmazige en effectieve manier kunnen zijn. Dat doet de minister-president uitstekend.

Bij het begin van de coronamaatregelen is de cultuursector als eerste economisch getroffen. Zoals Stephanie D'Hose aangeeft, zal het ook de sector zijn die

waarschijnlijk het laatst terug kan heropstarten. De minister-president wijst op het economische belang van de sector. Ik heb de cijfers van VLAIO er nog eens bijgenomen: de creatieve sectoren zijn goed voor 10,4 procent van alle zelfstandigen en realiseren 12,5 miljard euro aan toegevoegde waarde. Het is inderdaad ook een economische sector. Verschillende collega's hebben er al op gewezen dat uitgerekend nu blijkt hoe belangrijk deze sector is opdat alle mensen met deze ongewone situatie kunnen omgaan. Als we niet meer kunnen zingen, muziek maken, lezen of virtueel een museum bezoeken, is ons leven vandaag wel heel erg leeg. Het gaat bovendien om een ongelooflijk precaire sector. Hij was al precair en dreigt dat vandaag nog meer te worden. Ik maak me dus grote zorgen over heel veel mensen die er werken, en krijg daarover erg veel berichten.

Ik heb nog een paar bijkomende vragen van mensen die me gecontacteerd hebben. Ten eerste zou ik graag hebben dat de minister-president verduidelijkt hoe de 200 miljoen euro van het noodfonds precies zal worden verdeeld. Dat geld zal bijvoorbeeld ook naar de sierteelt gaan. Het is heel breed toepasbaar, dus zullen er heel veel aanvragen komen. Hoeveel daarvan gaat dan precies naar cultuur en hoe ruim zal de definitie zijn van cultuur en creatieve industrieën die in aanmerking komen? Ik denk bijvoorbeeld maar aan huwelijksfotografen: komen ook die in aanmerking? Wie wel en wie niet, is een heel prangende vraag. Er is ook de vraag wanneer het fonds operationeel zal zijn. Wanneer zal het starten? Ondertussen kunnen al heel wat zelfstandigen het hoofd niet meer boven water houden.

Wat de gesco's betreft, deel ik de kritiek van Gustaaf Pelckmans dat dit echt niet het moment was om die mededeling te doen. In zijn eigen beleidsnota schrijft de minister van Cultuur wel degelijk dat het geld voor DAC's en gesco's in de sector zal blijven. Waarom heeft hij dan op 24 maart toch die beslissing genomen, en op 27 maart die brief verstuurd naar organisaties die sowieso al lijden? Hij had gezegd dat ze tot 2023 zouden kunnen rekenen op die gesco-statuten, die weliswaar uitdovend waren. Dit is voor hen nu een serieuze streep door de rekening.

Het is heel goed dat mensen die een contract hadden, kunnen rekenen op die tijdelijke werkloosheid. Maar er is wel nog een probleem voor alle zelfstandigen en freelancers, die weliswaar een engagement hadden aangegaan, maar nog geen contract hadden getekend. Momenteel aanvaardt de RVA enkel aangiften voor tijdelijke werkloosheid door coronaovermacht voor tewerkstellingscontracten die al waren opgestart vóór 14 maart.

Ik geef het concrete voorbeeld van Collegium Vocale, dat een tournee plande met de Johannespassie en de Mattheuspassie. De 43 musici van de Johannespassie, die gepland was van 9 maart tot 21 maart, kunnen rekenen op tijdelijke werkloosheid. De 91 musici van de Mattheuspassie, die gepland was van 23 maart tot 12 april, kunnen dat niet. In de kunstensector is het nu eenmaal de gewoonte om enkel voor de periode van repetitie en tour contracten af te sluiten. Die mensen hadden dus nog geen contract. Maar uiteraard was er wel het engagement. De program-maboekjes waren gedrukt enzovoort.

Dit is maar één voorbeeld. Ook van Symfonieorkest Vlaanderen kreeg ik het bericht over zes concerten, gepland tussen 16 en 30 maart. Dit is een heel acuut probleem. We lossen nu wel een deel op, voor de mensen die al een contract hadden getekend. Maar alle geplande festivals en producties waarvoor nog geen contract werd ondertekend, vallen erbuiten. Kan de minister-president kijken wat op dat vlak mogelijk is?

Ik krijg ook veel vragen van landgenoten die in het buitenland gaan toeren met een buitenlands contract. Zouden ook zij in aanmerking kunnen komen?

Verschillende collega's hebben er al naar verwezen. Ik vind de aanpak met een korte, middellange en lange termijn uitstekend. Maar het lijkt me inderdaad belangrijk dat we nu al beginnen na te denken over een relancefonds, naast het huidige noodfonds, om snel de dynamiek in de sector te kunnen opvangen.

Ik sluit me verder graag aan bij het betoog van Stephanie D'Hose en Gustaaf Pelckmans over de projectsubsidies. We hebben die tweede ronde echt nodig. En die moet groot genoeg zijn. We willen niet dat men wordt belast om subsidiedossiers te schrijven als men maar heel weinig kans maakt. Als we nu niet kunnen zaaien, zal er in de herfst niet worden geoogst. We mogen er niet van uitgaan dat alles wat nu gepland is, automatisch naar de herfst opschuift. Zo werkt dat niet.

Ten slotte sluit ik me aan bij Karin Brouwers. Zij had het over de campagne van 3 miljoen euro met slechts een klein aandeel voor regionale zenders. Bijvoorbeeld in de cijfers van DPG Media zien we dat nieuws ongelooflijk belangrijk is in deze dagen, zeker ook lokaal nieuws. Mensen willen weten hoeveel gevallen er in hun gemeente zijn. Die regionale en lokale berichtgeving is dus minstens even belangrijk.

In de kunstensector is er heel veel informeel werk. Daar staan geen contracten tegenover. Ik heb gehoord dat de Franse Gemeenschap momenteel bij de federale overheid aandringt om ook die informele contracten van geannuleerde evenementen te erkennen. Dat gaat heel breed, van kabelslepers tot technici. Hoe zullen we hen kunnen opvangen?

Filip Brusselmans: Ik wil eerst de diensten en de technische ondersteuning van het Vlaams Parlement danken om ons werk toch nog enigszins mogelijk te maken.

Ik wil het nut van de cultuursector extra erkennen. Hij zal een sleutelrol spelen bij het herstel van de sociale cohesie. Dat wordt een grote uitdaging na deze crisis. Het is dan ook belangrijk dat goed wordt nagedacht over wat er mogelijk is en wat er moet gebeuren.

Ik dank de minister-president voor zijn uitgebreide uiteenzetting en antwoorden. Ik wil toch nog een paar punten benadrukken.

Wat de projectsubsidies betreft, is het geen geheim dat ik vanaf het begin geen fan was van de onduidelijkheid of er nu wel of niet een tweede ronde komt. Ik begrijp op dit moment echt wel de symboliek van die tweede ronde. Ik wil echter vragen dat als er geld vrijkomt, het in de eerste plaats wordt gealloceerd naar het noodfonds, of een extra deel van dat fonds binnen de cultuursector. Op die manier kan het geld worden ingezet waar dat het meest nodig is, dus in de meeste preciaire situaties.

Of de 200 miljoen euro in het noodfonds voldoende is, zal afhangen van hoelang deze situatie zal duren. Wanneer we dit over de zomer moeten tillen, zullen we er met 200 miljoen zeker niet komen. Een andere vraag is hoe breed alles wordt geïnterpreteerd. Ik wil dan ook vragen om niet al het budget dat er nog is, te verschieten aan een tweede projectsubsidieronde.

Ik sluit me aan bij de vraag van Gustaaf Pelckmans over de taskforce. Ik begrijp de gevoeligheid van de informatie, maar vind het belangrijk dat de commissie er op de een of andere manier bij betrokken wordt.

Ik krijg ten slotte regelmatig de vraag van mensen met een Museumpas of het mogelijk is de geldigheid daarvan met een aantal maanden te verlengen.

Marius Meremans: Het is vandaag Witte Donderdag. Er is wel geen Laatste Avondmaal maar toch een maal met heel wat lekkers. Ik sluit me aan bij de lofbetuigingen door andere fracties. "Het kan verkeren", zei Bredero.

Er is een hele batterij aan maatregelen opgesteld. Ik zal niet herhalen wat de collega's daarover hebben gezegd. Ook mijn dank voor het zeer uitgebreide antwoord.

Ik begrijp de nood aan vertrouwelijkheid en vind dat we omzichtig te werk moeten gaan, al begrijp ik net zo goed de vraag om deze commissie op de hoogte te houden. Ik heb begrepen dat we op tijd en stond zullen worden ingelicht.

Voor N-VA is het belangrijk dat er een hele batterij aan maatregelen is genomen en dat daarbij heel goed werk is geleverd. Essentieel is dat we met het noodfonds de mensen zullen ondersteunen die wel degelijk schade hebben geleden, en het culturele ecosysteem in stand houden. We moeten ervoor zorgen dat er geen sectoren, deelsectoren of andere onderdelen verloren gaan. Bij de instandhouding van het Vlaamse culturele landschap denk ik aan interim, freelancers, tijdelijke dagcontracten enzovoort.

Er is ook heel wat gezegd en geschreven over solidariteit binnen de sector. Deze crisis zal de solidariteit testen. Het drastisch dalen van werkings- en productiekosten zal voor sommigen minder schade opleveren dan voor anderen. Ik ga ervan uit dat de sector beseft dat we daarin keuzes zullen maken en dat ze dan ook solidair met elkaar zijn.

Ik begrijp sowieso dat we het noodfonds gradueel zullen uitrollen. Ik denk dat het nemen van relancemaatregelen te maken heeft met de voortzetting van het culturele beleid en dat we verder zullen werken aan de uitrol van de visienota.

Nogmaals, ik denk dat er heel goed, snel en degelijk werk is geleverd. Natuurlijk zullen we niet alles kunnen bijspijkeren en niet iedereen kunnen opvangen. Maar we moeten allemaal erkennen dat dit een teken is van een zeer sterk en slagkrachtig beleid van diverse actoren, zowel van de ministerraad als van de diverse steunpunten en mensen uit de sector. Bij deze wil ik vooral de appreciatie van onze fractie daarover uitdrukken.

Orry Van de Wauwer: Ik ben heel blij met dit weerzien. De laatste keer dat ik sommigen van de commissie fysiek zag, was op de Panamarenko-expo in Antwerpen, op de avond voor de lockdown werd afgekondigd. Normaal hadden we intussen ook de Van Eycktentoonstelling bezocht, maar dat is dus helaas niet kunnen doorgaan. Gelukkig kunnen we sinds gisteren de tentoonstelling digitaal bezoeken.

Het zijn bevreemdende tijden. Naast het fantastische werk van de zorgverleners is het ook wel mooi om te zien welke creativiteit er vanuit de kunst- en cultuursector komt, wat het thuiszitten in lockdown iets draaglijker maakt.

De minister-president heeft op de meeste zaken heel uitgebreid geantwoord, waarvoor dank. Ik wil nog terugkomen op het noodfonds voor de gesubsidieerde sectoren. We hadden daar een aantal concrete deelvragen over gesteld. De eerste was hoe de middelen van dat noodfonds verdeeld zullen worden over de verschillende gesubsidieerde sectoren. Op die heel concrete vraag hebben we nog geen antwoord gekregen. Het antwoord waarmee ik wel heel tevreden ben, is dat de minister-president de tijd zal nemen om heel goed de impact te bestuderen. Het is heel belangrijk omdat het om een fijnmazige toepassing en een uitkering van de middelen uit het noodfonds zal gaan. Dus kijken we naar de impact op de tewerkstelling in de cultuursector, en vooral naar wie er uit de boot zal vallen met de bestaande maatregelen en of we dat via het noodfonds alsnog kunnen opvangen.

Ik ben blij dat de minister-president de nodige tijd wil nemen om daar een fijnmazig antwoord op te geven.

Heel belangrijk is dat dit binnen de taskforce zal gebeuren in overleg met de cultuursector. Er is een groot pakket aan middelen, maar de noden zijn heel groot en het gaat over verschillende sectoren. De beperkt beschikbare middelen moeten op de meest efficiënte manier kunnen worden ingezet om een maximaal effect te hebben op de relance van de sector. Het gaat niet enkel over organisaties die door de crisis van vandaag worden getroffen. We moeten naar een relance gaan die ze met een vliegwieleffect kunnen genereren. Hierover heb ik nog een bijkomende vraag: zullen zeker alle cultuursectoren een beroep kunnen doen op dit noodfonds? Er wordt gekeken naar fijnmazigheid en hoe de meest kwetsbaren in de verschillende cultuursectoren hiermee kunnen worden geholpen.

Een tweede zaak met betrekking tot het noodfonds is een relancefonds. Het is belangrijk om naast het noodfonds te kijken hoe we de zwaarst getroffen sectoren ook op langere termijn kunnen ondersteunen. Kijk naar het voorbeeld van de autocar- en de toeristische sector. Ook uit de evenementen- en festivalsector zijn er reacties gekomen. Ook daar zullen we grondig en niet-overhaast moeten bestuderen wat de meest efficiënte maatregelen zijn en zullen we daarbij altijd subsidiariteit moeten toepassen. Vlaanderen speelt een rol, maar ook het federale niveau en Europa, en zeker ook het lokale niveau hebben een rol te spelen.

Het is heel belangrijk dat er een duidelijke en eenduidige communicatie is op de website van het departement. Daar is het nu nog een wirwar en is het moeilijk om alle informatie te vinden. Deze vraag wil ik kracht bijzetten.

Een belangrijke vraag die we hadden gesteld, gaat over de soepele toepassing van decretale voorwaarden. Ik had daarover nog enkele concrete vragen maar zal er nu niet op ingaan. Ik was heel blij met het algemene antwoord en het principe dat geen enkele organisatie ook maar een euro subsidie kan verliezen als ze door de coronacrisis bepaalde subsidievoorwaarden niet haalt. In dat heel duidelijke antwoord sta ik helemaal achter de minister-president. Het moet ook zo worden gecommuniceerd en zichtbaar zijn op de website van het departement.

Ik had ook nog een vraag gesteld over de onrust die we opvingen over de overlevingskansen van de lokale verenigingen in de vrijetijdssector. Niet iedereen kan gebruikmaken van de hinderpremie, de overbruggingspremie of het noodfonds. Ik kan akkoord gaan met het antwoord van de minister-president dat we ook hier moeten vasthouden aan de subsidiariteit en zien dat de lokale overheden hun verantwoordelijkheid mee opnemen. Zij kennen het lokale verenigingsleven natuurlijk het best. Het is daarom aan hen om het lokale verenigingsleven te ondersteunen en in de bestaande lokale subsidiereglementen te integreren.

Voor zijn heel duidelijke antwoorden op de vragen over corona ben ik de minister-president dus heel erkentelijk. Ik zal toch moeten afsluiten met een iets minder positieve noot over de gesco-middelen. De CD&V-fractie heeft daar al verschillende verontrustende vragen over gekregen van betrokken organisaties. Het antwoord van de minister-president stelt me een beetje teleur. Hij verstopt die beslissing in een begrotingstabel. De commissie moet er wel degelijk een debat over kunnen voeren. De vraag waarom de gesco-subsidies nu worden stopgezet, mag niet zomaar worden afgedaan met een verwijzing naar een toelichting bij besparingen in de erfgoedsubsidies. Sorry, dat kan het parlement niet laten passeren. Daar moeten we hier echt een debat over voeren. Tenslotte gaat dit over belangrijke tewerkstellingsmaatregelen, over acht organisaties die geen andere Vlaamse subsidies meer krijgen maar in het verleden wel gesco-middelen ontvingen.

Kan de minister-president een overzicht bezorgen van de betreffende organisaties, de impact van de maatregel op die organisaties, en hoe we dit in de toekomst verder zullen opvolgen? Ik heb de brief gezien die organisaties hebben gekregen. Ik vrees dat het hier moet gaan om een aanpassing van het verzameldecreet, en dat dat zou gebeuren met de wijzigingen uit het programmadecreet. Dat vind ik niet de juiste manier om met een parlement om te gaan. Ik verwacht dat we hierover grondig van gedachten kunnen wisselen.

Los van deze gesco-discussie dank ik de minister-president voor alle uitgebreide antwoorden en de goede aanpak van de coronacrisis met betrekking tot cultuur.

Tom De Meester: Ik wil – zonder ironie – de minister-president feliciteren voor zijn daadkracht. Hij heeft de crisis in de cultuursector snel aangepakt, met een taskforce die weliswaar beter zou kunnen communiceren, maar er wel staat. Hij heeft ook duidelijk overlegd met de sector. Er is zelfs al een stuurgroep relance, heb ik begrepen. Dat vind ik zeer positief en staat in groot contrast met de beschamende vertoning van minister Beke in de plenaire vergadering van gisteren ([Actualiteitsdebat Vl.Parl. 2019-20, nr. 10](#)) Die lag als een vis op het droge te spartelen en heeft drie weken verloren bij de aanpak van de rusthuiscrisis.

De minister-president heeft de crisis in de cultuursector wel aangepakt en heeft er duidelijk greep op. Maar ik ben ook zeer bezorgd. Ik deel de schrik van Stephanie D'Hose en Katia Segers dat de impact op de individuele kunstenaars zeer groot zal worden. Het maken van kunst en cultuur is niet altijd te vatten in cijfertjes. Bij kunstenaars die nu schade lijden, gaat het ook over werk van de voorbije maanden dat ze nu niet kunnen valoriseren. Het gaat ook over een hypotheek op de toekomst, door heel die crisis. Ik heb vooral schrik voor jonge kunstenaars. Ik hoor kunstenaars die hun maandhuur niet kunnen betalen. Ik hoor ambitieuze, getalenteerde kunstenaars die prijzen hebben ontvangen maar al hun spaargeld in hun project – hun droom – hebben gestoken en nu op droog zaad zitten. Ik hoor kunstenaars die toezeggingen gekregen hadden voor contracten, die nu echter geannuleerd worden. Zij vallen op niets terug.

Ik heb een beetje schrik als ik de minister-president hoor zeggen dat we het toch vooral vanuit economisch oogpunt moeten bekijken en organisaties moeten redden. Ja, maar wat met die kleine kunstenaars? Wat met die flexibele werkers? Wat met die freelancers? Op dat vlak blijf ik een beetje op mijn honger. In Noorwegen heeft de overheid gezegd dat ze freelancers gewoon 80 procent inkomen zal garanderen. Dergelijke maatregelen zijn wel structureel.

Het noodfonds en zijn 200 miljoen euro zijn op zich natuurlijk heel positief, maar het vat vele sectoren. Dus heb ik echt wel echt schrik dat het niet zal volstaan. Natuurlijk, iedereen heeft nu te weinig geld. Maar we moeten ons toch afvragen over welke grootteorde we spreken bij dat bedrag voor de cultuursector.

Er zijn twee problemen. Ten eerste: wanneer krijgen de kunstenaars effectief het geld dat ze nodig hebben? Er is een grote urgentie op het terrein. Ten tweede is er zoals gezegd de grootteorde van het bedrag. De minister-president verwijst naar de tuinbouw, die ook subsidies krijgt. Daar wordt het omzetverlies nu al op 135 miljoen euro geschat. Zo zal die 200 miljoen euro heel rap op zijn. Wat is dan de grootteorde van het broodnodige bedrag voor de cultuursector?

De Visienota Kunsten bespreken we volgende week. De minister-president stelt daarin dat hij rekening wil houden met een blijvende impact van de coronacrisis. Ik heb dat eerlijk gezegd niet als dusdanig ervaren bij de lectuur van die nota. We zullen dat debat volgende week moeten voeren. Een van de eerste beleidslijnen die we zouden moeten herevalueren, zijn de structurele besparingen in de kunstensector. Het is totaal onhoudbaar om bovenop de coronacrisis ook nog de

besparingen op cultuur aan te houden. Ik denk dat we dat debat opnieuw moeten voeren. Zijn wij bereid om die besparingen terug te draaien of gaan we gewoon over tot een soort business as usual?

De tweede ronde is inderdaad cruciaal. Op dat vlak ben ik akkoord met verschillende collega's, maar niet met Filip Brusselmans, die zegt dat we moeten focussen op het noodfonds. Het is niet de eerste keer dat ik het met zijn visie op cultuur niet eens ben en het zal ook niet de laatste keer zijn. Voor mij is het een en-en-verhaal. Anders komt het neer op 'het huis staat in brand maar we gaan de brandweer niet sturen'. Door de coronacrisis is er een zeer acute impact op het kunstenveld. Daarbovenop ook nog eens de structurele crisis verscherpen door geen tweede ronde te organiseren, zou leiden tot een grote ramp in de kunstensector.

Het verwonderde me dan ook dat de minister-president zich daarin wat op de vlakte hield. We horen nu al de hele tijd: we zullen bij de begrotingscontrole zien of er middelen zijn. Maar het cruciale belang van die tweede ronde is in deze coronacrisis toch overduidelijk geworden. We moeten een volwaardige tweede ronde organiseren, of er is een tweede ramp op komst in de cultuursector.

Collega's, tot slot een positief verhaal. De coronacrisis leert ons ook hoe belangrijk cultuur voor heel veel mensen in de samenleving is. Mensen hebben nu natuurlijk verschillende dingen nodig: eten, wc-papier, maar duidelijk ook cultuur. Het is fantastisch om te zien hoe bijvoorbeeld op sociale media, maar ook op het internet in het algemeen, heel verschillende initiatieven als paddenstoelen uit de grond schieten: kunstenaars die vanuit hun kot optredens geven; theatervoorstellingen die beschikbaar worden gemaakt en die men kan herbekijken; Lumière dat het film-aanbod van het moment online gooit; de Van Eycktentoonstelling die men nu virtueel kan bezoeken.

Wie me twee maanden geleden zouden hebben gezegd dat ik ooit een tentoonstelling virtueel zou bezoeken, had ik zot verklaard. Maar nu zat ik wel al van een halfuur op voorhand uit te kijken wanneer het zou beginnen. Cultuur is een levensnoodzakelijke behoefte. Dat blijkt eens te meer in deze crisistijd. Ik hoop dat we ook na deze crisis de cultuursector op dezelfde manier en structureel zullen blijven appreciëren en waarderen.

2.2. Antwoordenronde

Jan Jambon, minister-president: Ik dank de commissieleden voor hun inbreng. Ik sluit me heel graag aan bij hun lofbetuigingen tot de mensen in de sector en in de administratie, die nu proberen om de zaken zo goed en zo kwaad mogelijk te regisseren. Ik beaam wat velen hier hebben gezegd, dat cultuur een belangrijk aspect zal zijn van het relancebeleid. Cultuur brengt mensen bijeen. Zoals de mensen nu uiteen getrokken en gedruwd zijn, zal het terug bijeenbrengen van mensen een essentiële fase zijn.

Ik wil me niet vergalopperen, maar ben niet zo pessimistisch om te denken dat cultuur pas helemaal aan het einde van de heropstart aan de beurt zal komen. Ik weet het niet. Misschien kan men culturele evenementen toch heropstarten terwijl men rekening houdt met de social distancing. Er zijn misschien wel mogelijkheden om het culturele leven sneller te herstellen, misschien nog niet in zijn volle glorie, maar toch geleidelijk. Dat zal de volgende weken bekeken en bepaald worden.

Stephanie D'Hose en Gustaaf Pelckmans hebben het over de informatiedoorstroming gehad. Wanneer alle maatregelen, ook de federale, goed in kaart zijn gebracht, moeten we deze op een meer gestructureerde manier presenteren. Daar ben ik het mee eens. We moeten specifiek aandacht hebben voor de kleine organisaties. Voor grote organisaties is de weg makkelijker te vinden dan voor kleine.

Ik wil daarbij de steunpunten betrekken om die informatiedoorstroming naar de kleinere organisaties te verzekeren. Ik neem dat aandachtspunt zeker mee. We moeten natuurlijk vermijden om maatregelen te treffen en systemen te ontwikkelen die de betrokkenen niet kennen. Dat is een permanent aandachtspunt.

We komen volgende woensdag opnieuw samen met de Nationale Veiligheidsraad. Het punt zomerevenementen staat dan op de agenda. Ik denk dat er woensdag wel een beslissing zal worden genomen over de evenementen. Dat hoeft niet meteen tot eind augustus te gebeuren, maar zeker voor de evenementen en festivals in juni en juli zal er woensdag wel een besluit worden genomen. Dat is dus eerst-daags.

Ik begrijp de vraag van Gustaaf Pelckmans over de taskforce en zijn relatie met deze commissie, maar laat me eerst nagaan hoe die uitwisseling kan gebeuren. Hij heeft zelf aangegeven dat een aantal zaken binnen het domein van de taskforce moeten blijven, maar misschien is er een rapportage over de hoofdlijnen mogelijk. Ik zal bekijken hoe dit praktisch in zijn werk kan gaan, zonder te veel bijkomende opdrachten voor de taskforce. Ik begrijp de vraag en ondersteun hem ook.

Er zijn veel vragen over het noodfonds gesteld. Ik wil me nu nog niet op een timing vastpinnen, want in de cultuursector, maar ook in de andere gesubsidieerde sectoren wordt op dit moment een raming gemaakt van de schade. Het is inderdaad uitdrukkelijk de bedoeling dat we nadat dit in de verschillende sectoren gebeurd is, een bedrag uit die 200 miljoen euro voor cultuur zullen oormerken. We gooien niet alles op een hoop. We zullen per sector bekijken hoe groot de schade is en dan proportioneel die 200 miljoen euro verdelen. Aan het einde van die oefening wordt bepaald hoeveel miljoen euro er naar de cultuursector gaat. Vervolgens wordt dat bedrag binnen de cultuursector verdeeld. Het is wel degelijk de bedoeling om te oormerken.

Er zijn vragen over federale maatregelen en mensen die door de mazen van het net glippen. Dat klopt. Daarom is het nodig dat de mensen die nu de schade opnemen, alle maatregelen die op de verschillende niveaus bestaan – Vlaams, federaal, en laten we hopen vroeg of laat ook Europees – goed in kaart brengen. Die maatregelen moeten in de baten worden meegenomen.

De kwestie is inderdaad om federale maatregelen die nog niet helemaal gestabiliseerd zijn – en zo zijn er een paar –, in het oog te houden en mee op te nemen in de dossiers. Ik ben het ermee eens dat dit permanent gemonitord moet worden en impact kan hebben op de schadedossiers van de individuele organisaties.

Er zijn veel vragen gesteld over freelancers en dergelijke. Ik wil in dat verband zeggen dat het noodfonds specifiek bedoeld is voor de gesubsidieerde sectoren, voor de gesubsidieerde organisaties binnen Cultuur dus. Wat freelancers en zo betreft, daarvoor is die maatregel van die 3000 euro bedoeld.

In verband met de ticketing is het overleg aan de gang. Het lijkt me nodig dergelijke zaken vanuit Vlaanderen te ondersteunen. We kunnen ze niet louter aan de lokale overheden overlaten. Ik zie het ook zitten dat we daar een algemene campagne van maken, gedragen door het lokale niveau en ondersteund door Vlaanderen en onze communicatiemiddelen. Voor mij kan dat op een bepaald moment wel een element worden van de communicatiecampagne die nu loopt. Ik ga ervan uit dat het voor een individuele persoon in de meeste gevallen een kleine inspanning is om de prijs van een ticket voor een afgelast evenement niet terug te vragen. Al die tickets op een hoop gegooid, wordt het natuurlijk een gigantisch bedrag. Ik zie op dat vlak wel iets moois mogelijk in termen van communicatie vanuit Vlaanderen, in het kader van de solidariteit met de cultuursector.

De Europese ministers zijn inderdaad deze week bijeengekomen. Na de vergadering heeft het Kroatische voorzitterschap gezegd dat we dat platform zullen oprichten. Het is dus een initiatief van het voorzitterschap, en de beslissing is er. Wij zullen nu zelf verder opvolgen wanneer dat platform online komt. Dan zullen we de link daarnaar ook met de commissie delen en in de sector verspreiden.

Verschillende commissieleden zijn teruggekomen op de gesco's. Ik sta natuurlijk open om dat debat te voeren, maar begrijp niet dat de leden het niet tijdens de begrotingsbesprekingen aangekaart hebben. Die maatregel stond duidelijk in de begroting. Maar als het in een commissievergadering nog eens opnieuw naar voren moet komen, geen enkel probleem. Ik sta ter beschikking van het parlement om elk debat te voeren.

Wat de tijdelijke werkloosheid betreft, verwijs ik naar mijn eerdere antwoord. In dat kader zijn inderdaad specifieke gevallen nog niet helemaal opgevangen. We zijn in overleg met het kabinet van federaal minister Muylle om dat nog verder te verfijnen, met specifiek mensen uit de cultuursector voor ogen die nu uit de boot vallen en waarvan we denken dat ze toch opgevangen moeten worden. Zoals gezegd betreft het de freelancers die een opdracht hadden gekregen maar geen arbeidscontract getekend hadden. In de lijst van het overleg staan dus ook de freelancers die weinig of geen opdrachten meer krijgen door de coronacrisis. Hetzelfde geldt voor zelfstandigen in bijberoep die door de normen tussen de mazen van het net vallen. Ik kan nu echter geen voorafname doen op de resultaten van het overleg met federaal minister Muylle.

Katia Segers vraagt of ook buitenlandse contacten in aanmerking komen. Ik heb er nu geen duidelijk antwoord op, maar neem het mee. Mij lijkt het dat een inwoner van België van wie het contract wordt verbroken – al is dat een buitenlands contract – en daardoor zonder inkomen valt, in aanmerking moet kunnen komen. Maar beschouw dit niet als een antwoord, want ik neem de vraag mee en kom erop terug.

De gedachteoefening over het relancefonds is gestart. Het managen van de crisis heeft natuurlijk prioriteit, maar er wordt ook nagedacht over een taskforce richting relance.

Wat de communicatiecampagne en de regionale zenders betreft, was de verleiding natuurlijk zeer groot om de communicatiecampagne als een subsidie voor de getroffen mediasector te zien. Dat doen we echter zeer uitdrukkelijk niet. Natuurlijk hebben we de mediasector nodig voor die communicatiecampagne. Maar we vertrekken vanuit de boodschap die we willen brengen, welke doelgroepen we willen bereiken en wie daarvoor de beste dragers zijn. Ik heb daarnet in mijn uiteenzetting gezegd dat dit een eerste fase is, en dat er nog fases zullen volgen. Dan kunnen we bekijken welke de meest aangewezen dragers zijn voor de te brengen boodschappen. We zijn niet vertrokken van een bepaald bedrag om vervolgens pas te beslissen: zoveel voor de audiovisuele sector, zoveel voor de regionale zenders enzovoort. Onze benadering is: welke boodschap willen we brengen, welke doelgroep beogen we en wat is het beste kanaal om die doelgroep te bereiken? Maar zoals ik al zei, komen er volgende fases in die campagne, waarbij die vraag telkens opnieuw zal worden beantwoord. Het is geen subsidie aan de sector, maar wel degelijk een overeenkomst tussen klant en leverancier.

Katia Segers haalde terecht een moeilijke kwestie aan: mensen die actief zijn in de sector maar geen contract hebben getekend. Ik neem aan dat het voor minister Muylle heel moeilijk zal zijn om voor hen in een tegemoetkoming te voorzien. Als leerpunt voor na de crisis moeten we daaruit meenemen dat we de sociale omkering binnen de sector nader moeten bekijken. Er moet een arbeidscontract zijn voor de mensen die al aan de slag gaan, zodat ze niet in de situatie terechtkomen

waarin ze nu zitten. Het wordt voor minister Muylle heel moeilijk om iets te doen voor de mensen zonder enige vorm van contract of overeenkomst. Het staat op de lijst, maar ik zie niet goed in hoe we dat kunnen opvangen. Maar ik besef de consequenties.

Cultuurpas en Museumpas zijn privé-initiatieven. We kunnen wel met hen in overleg gaan om de geldigheid van die pas te laten verlengen. Zij anticiperen daar al op. Ik adviseer Filip Brusselmans om hun website te bezoeken. Ze schrijven dat ze maatregelen zullen nemen op het moment dat ze weten hoelang de crisis geduurd heeft en wanneer de musea opnieuw opengaan. We zullen dat overleg met hen opstarten, om de terechte vraag van het commissielid te versterken.

Wat de projectsubsidies en het noodfonds betreft, onderschrijf ik de opvatting van de meeste andere leden, dus niet de oproep van Filip Brusselmans om de projectsubsidies in het noodfonds te steken. Voor mij zijn dat twee totaal verschillende zaken. Er is het noodfonds, voor een deel van de noden. Ik zou de sector voor het verlies wel willen compenseren tot op de laatste eurocent, maar dat lijkt me niet realistisch. Naast het noodfonds hebben we de projectsubsidies. Die hebben hun eigen rol in het culturele leven. Ik wil duidelijk benadrukken dat, als ik geld weet los te krijgen in de lopende begrotingsaanpassing, het niet naar het noodfonds zal gaan, maar zoals vooropgesteld naar een tweede ronde van de projectsubsidies.

Aan Orry Van de Wauwer kan ik nog antwoorden dat het noodfonds is bedoeld voor alle gesubsidieerde organisaties. En aan Tom De Meester, die veelal vragen van andere leden heeft herhaald, dat freelancers binnen de categorie vallen die een compensatiepremie van 3000 euro krijgen. Dat is althans uitdrukkelijk de bedoeling.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Freya PERDAENS
Gustaaf PELCKMANS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

CJM	Cultuur, Jeugd en Media
COVID-19	coronavirus disease 2019
DAC	derde arbeidscircuit
DPG	(historisch) De Persgroep
FAQ	frequently asked questions
FARO	= Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
gesco	gesubsidieerde contractueel
kmo	kleine of middelgrote onderneming (meervoud = kmo's: kleine en middelgrote ondernemingen)
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
MSK	Museum voor Schone Kunsten
oKo	Overleg Kunstenorganisaties
Pearle	Performing Arts Employers Associations League Europe
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
vte	voltijdsequivalent/voltijdequivalent
VVC	Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra vzw
vzw	vereniging zonder winstoogmerk